

กลุ่มพืช(Group) : ไม้ดอกไม้ประดับ

ชื่อไทย(Thai Name/Vernacular name) : เบญจมาศ

ชื่อสามัญ(Common Name) : indian chrysanthemum

ชื่อวิทยาศาสตร์ (Scientific Name)

วงศ์ (Family) : ASTERACEAE

สกุล (Genus) : Chrysanthemum

ชนิด(specific epithet) : hybrid

ชื่อผู้ตั้ง (Author name) : ไม้ระบุง

ชนิดย่อย (Subspecies) : ไม้ไต้ระบุง

พันธุ์ (Variety) : ไม้ไต้ระบุง

พืชแนะนำ : เป็นพืชแนะนำ

พืชรับรอง : เป็นพืชรับรอง

ทดสอบเพิ่มฟิลด์ :

ชื่อการทดลอง :

ลักษณะทางเกษตร :

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ :

สถานการณ์พืช

สถานการณ์พืช : สถานการณ์การผลิตเบญจมาศ
เบญจมาศ (Chrysanthemum) มีถิ่นกำเนิดในแถบเอเชีย
โดยเฉพาะในประเทศจีนและญี่ปุ่น แต่พันธุ์เบญจมาศที่มีการผลิตใน
เชิงการค้าส่วนใหญ่เกิดจากการผสมและคัดเลือกพันธุ์เบญจมาศ
ชนิดต่างๆ ที่มีลักษณะโดดเด่นจำเพาะ โดยมีการผลิตเบญจมาศ
เป็นไม้ตัดดอกหรือไม้กระถาง เนื่องจากมีรูปทรงดอกที่หลากหลาย
และกำหนดเวลาที่จะให้ดอกบานได้แน่นอน ในประเทศญี่ปุ่น
เบญจมาศเป็นพืชเศรษฐกิจที่นิยมปลูกมากที่สุดเมื่อเทียบกับคาร์เนชั่น
กุหลาบ กลวยไม้ และไม้ดอกชนิดอื่นๆ โดยระหว่างปี 2554-2558 มีพื้นที่
ผลิตเฉลี่ย 1.59 ล้านไร่

สวนประเทศเนเธอร์แลนด์เป็นผู้ผลิตเบญจมาศตัดดอก
รายสำคัญของกลุ่มประเทศยุโรป มีสวนแบ่งในตลาดมากถึง 85
เปอร์เซ็นต์ของมูลค่ารวมในกลุ่มประเทศยุโรป ซึ่งมีมูลค่าประมาณ
740,000 – 925,000 ล้านบาท (ปี 2557; อัตราแลกเปลี่ยน 37 บาท/ยูโร)
และจัดเป็นไม้ตัดดอกที่มีการซื้อขายเป็นอันดับ 2 รองจากกุหลาบ
สีของเบญจมาศซึ่งเป็นที่นิยมในตลาดกลุ่มประเทศยุโรป ได้แก่ ขาว
(ประมาณ 60%), เหลือง (ประมาณ 30%) และชมพู (ประมาณ 8%)
การผลิตในประเทศไทย ฤดูกาลปกติอยู่ในระหว่างเดือน
มิถุนายน-มกราคม ซึ่งมีทั้งไม้ตัดดอกและไม้กระถาง พันธุ์ที่นิยมผลิต
เป็นดอกเดี่ยว (1 ดอก/ต้น) ได้แก่ ขาวญี่ปุ่น ไรวารีสีเหลือง ชามร็อค
(Shamrock) และเรโซมิ (Resume) ดอกช่อ ได้แก่ ชมพูหวาน เรแกน
ซันนี่ (Reagan Sunny) และโพลาริส (Polaris) (ภาพที่ 1) ไม้กระถาง
ได้แก่ เหลืองขมิ้น นอกจากนี้ยังมีการผลิตเบญจมาศนอกฤดูด้วยเช่นกัน
ขึ้นอยู่กับการจัดการของแต่ละพื้นที่

การผลิตเบญจมาศในประเทศไทย

เบญจมาศสามารถปลูกได้ในทุกภูมิภาคของประเทศไทย
แต่การผลิตให้ดอกมีคุณภาพตามความต้องการของตลาด พื้นที่ต้องม
ีความหนาวเย็นเพียงพอและมีการจัดการที่เหมาะสม แหล่งผลิตที่สำคัญ
เดิมอยู่ที่ภาคเหนือ โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย แต่ปัจจุบัน
มีการผลิตมากที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ในปี 2562 ประเทศไทยปลูกเบญจมาศรวม 3,936 ไร่

สวนใหญ่อยู่ที่จังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ปลูกมากถึง 3,187 ไร่ รองลงมา
ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และอุบลราชธานี มีเนื้อที่เพาะปลูก 375 และ 210 ไร่ ตามลำดับ โดยระหว่างปี
2558-2562 จังหวัด

อุดรธานี มีการขยายพื้นที่การปลูกเพิ่มมากขึ้นอย่างก้าวกระโดด ส่วน
จังหวัดอุบลราชธานีมีพื้นที่ปลูกมากกว่า 100 ไร่ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา ตรง
ข้ามกับจังหวัดเชียงใหม่ที่มีพื้นที่ปลูกลดลงอย่างต่อเนื่องทุกปี

การส่งออกและนำเข้าเบญจมาศ

ตลาดเบญจมาศในประเทศไทยมีความต้องการเบญจมาศที่ได้
คุณภาพและมีความแปลกใหม่ ขณะที่การผลิตภายในประเทศมีปริมาณ
ไม่เพียงพอต่อความต้องการ คุณภาพไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และ
ขาดความหลากหลาย ทำให้มีมูลค่าการนำเข้าดอกหรือไม้กระถาง
จากต่างประเทศมากกว่าการส่งออก ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก

โดยมีรายละเอียดดังนี้

การส่งออก

ในปี 2652 มูลค่าส่งออกเพียง 2.51 ล้านบาท เกือบทั้งหมด
ส่งออกไปประเทศพม่าซึ่งมีมูลค่ามากถึง 2.49 ล้านบาท ส่วนในปี
2558-2562 มีมูลค่าการส่งออกระหว่าง 2.09-8.99 ล้านบาท

การนำเข้า

เบญจมาศตัดดอกมีมูลค่านำเข้าประมาณปีละ 300 ล้านบาท
ในช่วงปี 2559-2562 โดยในปี 2562 มีมูลค่ามากถึง 314.42 ล้านบาท
ซึ่งเป็นการนำเข้าจากประเทศมาเลเซียมากถึง 311.42 ล้านบาท หรือ
99.20 เปอร์เซ็นต์ ส่วนการนำเข้าจากประเทศลาว เวียดนาม และจีน
มีมูลค่าเพียง 2.26 0.65 และ 0.09 ล้านบาท เมื่อเทียบกับปี 2561 พบว่า
มีมูลค่าการนำเข้าจากประเทศมาเลเซียและลาวเพิ่มมากขึ้น แตกต่างจาก
เวียดนามและจีนที่มีมูลค่าลดลง

การนำเข้าเบญจมาศระหว่างปี 2558-2562 พบว่า ประเทศไทย
ไทยยังคงนำเข้าจากประเทศมาเลเซียมากที่สุดและเป็นมูลค่าเกือบ
ทั้งหมดของมูลค่าการนำเข้ารวม โดยตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมามูลค่า
การนำเข้าค่อนข้างคงที่อยูระหว่าง 280-325 ล้านบาท
แนวโน้มการนำเข้าเบญจมาศของประเทศไทยจะไม่แตกต่าง
จากปัจจุบันมากนัก โดยมีการนำเข้าจากประเทศมาเลเซียเป็นหลัก
เนื่องจากการขนส่งที่สะดวก และการผลิตเบญจมาศคุณภาพที่ตลาด
ต้องการภายในประเทศมีไม่เพียงพอ รวมทั้งมีพื้นที่และความ
หลากหลายของพันธุ์ค่อนข้างน้อย และปัญหาในการผลิต

การจัดการผลิตเบญจมาศ

การปลูกเบญจมาศในฤดูกาลปกติ จะอยู่ในช่วงเดือน
มิถุนายน-มกราคม สามารถผลิตเป็นไม้ตัดดอกและไม้กระถาง โดยพันธุ์
ของเบญจมาศแบ่งได้ 6 ชนิดมีรายละเอียด ดังนี้

1. Single Bloom มีกลีบดอกสีขาว สีเหลืองตรงกลางเหมือน
ดอกเดซี่ ดอกมีขนาดใหญ่และมีกลีบรอบๆ ความสูงประมาณ 2-3 ฟุต
และมี 1 ดอก/ต้น
2. Spider Blooms กลีบดอกประเภทนี้จะยาวและบางซึ่งทำ
ให้ดูเหมือนขาแมงมุม ตรงกลางของดอกมีหลายเฉด เมื่อเจริญเติบโต
กลีบดอกจะมีความยาวประมาณ 6 นิ้ว
3. Quilled Blooms กลีบดอกค่อนข้างแหลม ขอบของกลีบมี
ลักษณะคล้ายขนนกและมีหลายสี เช่น ชมพู ม่วง และเหลือง
4. Anemone ดอกมีขนาดเล็ก ตรงกลางยกขึ้นเล็กน้อยและดู
เหมือนเบาะหรือปุ่ม ดอกเบญจมาศชนิดนี้มีหลากหลายสีแต่เฉดสีม่วง
เป็นเฉดที่นิยมมากที่สุด
5. Pompons เป็นชนิดที่มีความหลากหลายน้อยที่สุด
เมื่อเทียบกับชนิดอื่นๆ เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1-4 นิ้ว รูปร่าง
เหมือนโลกที่มีกลีบดอกเล็กๆ
6. Spoon Blooms ลักษณะกลีบดอกคล้ายช้อนมีปลายหยิก
เล็กน้อย และมีลักษณะคล้ายปุ่มที่ค่อนข้างแบน และกลีบดอกมีหลายสี
ส่วนจำแนกภายในประเทศมีทั้งหมด 3 ชนิด ได้แก่ ชนิดดอกเดี่ยว

ดอกช่อ และชนิดกระถาง
สุภาพร สัมโย และอำนาจ อรรถถังรอง

การเตรียมดิน

การปลูก

การใส่ปุ๋ย

ครั้งที่	ครั้งที่	ปุ๋ย/ฮอร์โมน	สูตร/ชนิดฮอร์โมน	อัตรา	โดยวิธี
----------	----------	--------------	------------------	-------	---------

วิธีการให้น้ำ

ครั้งที่	วันที่	วิธี	ปริมาณน้ำ (มิลลิเมตร)
----------	--------	------	-----------------------

การป้องกัน/กำจัดศัตรูพืช

โรคพืช

วันที่	ชนิดสารเคมี	โรค	อัตรา
--------	-------------	-----	-------

แมลง ไร และศัตรูพืช

ครั้งที่	วันที่	ชนิด	อัตรา
----------	--------	------	-------

วัชพืช

ครั้งที่	วันที่	ชนิดสารเคมี	ชนิด
----------	--------	-------------	------

ข้อมูลอุตุนิยมวิทยา : -

เทคโนโลยีการผลิต : -